

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقررات ملی و ضوابط عمومی

ساختمان

رشته ساختمان

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۶۹۳

حق‌اللهی، عباس	۶۹
مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان/مؤلفان: عباس حق‌اللهی، محمدصادق طاهر طلوع‌دل.	/ ۲۶
– تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۲.	م ۶۶۴/ح
۱۵۸ص: مصور – (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۲۶۹۳)	۱۳۹۲
متون درسی رشته ساختمان، زمینه صنعت	
برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته ساختمان	
۱ ساختمان – قوانین و مقررات الف طاهر طلوع‌دل، محمدصادق ب ایران	
وزارت آموزش و پرورش کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی رشته ساختمان	
ج عنوان د فروست	

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های
فنی و حرفه ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وبگاه (وب سایت)

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های فنی و حرفه ای و کاردانش

نام کتاب : مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان - ۴۹۷/۲

مؤلفان : عباس حق اللهی، محمدصادق طاهر طلوع دل

عضای کمیسیون تخصصی : علی زاغیان، بهمن مقرب نیا، علی خاکی، علی اکبر نوری فرد، سیدکاظم نصرالله زاده،

عبادالله همتی، ابوالقاسم رافع، محمد صالح رحیم لباف زاده و مالک مختاری

آماده سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - سه ختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت : www.chap.sch.ir

صفحه آر : طرفه سهانی، معصومه چهره آرا ضیابری

طرح جلد : محمدحسن معماری

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو بخش)

تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ سیزدهم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

یکی از صفات امام خمینی این بود که تفکرشان بر تبعشان غلبه داشت. یعنی تفکر و اندیشیدن ایشان پیش از تتبع و جست و جو کردنشان در کتاب‌ها بود، به طور مثال وقتی درس مکاسب را می‌گفتند، من تعدادی کتاب به خدمتشان بردم و عرض کردم، این‌ها را هم ملاحظه بفرمایید، فرمودند :

همه را بیرید، من باید خودم فکر کنم، کسی که این همه را نگاه کند، برای فکرش مجال نمی‌ماند.

امام خمینی «قدّس سرّه الشّریف»

فهرست مطالب

دیباچه و پیش‌گفتار

۱	فصل اول: کلیات و فلسفه‌ی وجودی آیین‌نامه‌ها
۲۰	فصل دوم: شناخت انواع ساختارهای سازه‌ای و عملکرد آن‌ها
۳۱	فصل سوم: ضوابط بارگذاری در ساختمان‌ها
۴۴	فصل چهارم: ضوابط آماده‌سازی بستر شالوده‌ها و عملیات اجرایی خاکی
۵۴	فصل پنجم: ضوابط اجرای ساختمان‌های با مصالح بنایی
۸۰	فصل ششم: ضوابط حفاظت و ایمنی
۱۰۱	فصل هفتم: ضوابط تنظیم محیطی و صرفه‌جویی در انرژی
۱۲۰	فصل هشتم: ضوابط شهرسازی و شهرداری؛ نظارت و بازرسی
۱۳۹	خودآزمایی
۱۵۷	منابع و مراجع

دیباچه و پیش‌گفتار

مبحث مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان دربرگیرنده‌ی مجموعه‌ای از قوانین و ضوابط فنی، اجرایی و حقوقی لازم‌الرعایه در طراحی، نظارت و اجرای عملیات ساختمانی اعم از تخریب، نوسازی، توسعه‌ی بنا، تعمیر و مرمت اساسی، تغییر در کاربری و بهره‌برداری و تجهیز ساختمان با اهداف تأمین ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفه‌ی اقتصادی می‌باشد. در کشور ما مدارک فنی و مستندات دیگری نیز تحت عناوین فنی (آیین‌نامه‌های طراحی و بارگذاری و اجرایی ساختمانی، استانداردها و آیین‌نامه‌های ساختمان‌سازی و تولید مصالح، مشخصات فنی عمومی و خصوصی ضمیمه‌ی پیمان‌ها و قراردادهای اجرایی و نشریات آموزشی و توصیه‌های ارشادی و ...) توسط مراجع و نهادهای مختلف تدوین و انتشار می‌یابد که از جنبه‌های کیفی و محتوایی دارای اهمیت و قابل توجه‌اند. مجموعه‌ی مقررات و ضوابط مورد بحث در مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان متضمن اقتصادی بودن، الزامی بودن و سازگار بودن با شرایط کشور از جنبه‌ی نیروی انسانی ماهر، کیفیت و مشخصات و کمیت مصالح ساختمانی، شرایط اقتصادی، اقلیمی و محیطی در سطح کلیه‌ی مناطق کشور است. اگرچه مجموعه‌ی حاضر عملاً اولین گام در جهت تحقق اهداف عالی‌ی نظام مهندسی در کل کشور و ترویج ضوابط و معیارهای فنی و اصولی در سطوح هنرستانی محسوب می‌شود ولی سعی بر آن بوده است که با زبانی فنی و درعین‌حال، گزیده و به صورتی جامع مجموعه‌ی حیطه‌های موردنیاز در عملیات اجرایی و ساخت و ساز ابنیه ارائه شود. از این رو، از کلیه‌ی صاحبان نظر، صاحبان حرف فنی و مهندسی، مدرسان، فراگیران، سازمان‌ها و نهادها و مؤسسات و مراکز علمی و پژوهشی و خدمات فنی و مهندسی و اجرایی و تشکلهای وابسته به امور فنی و مهندسی محترمانه تقاضا داریم با اعلام نظرات سازنده‌ی خود ما را از یاری و راهنمایی لازم دریغ نفرمایند. باشد که مجموعه‌ی مطالب حاضر در جهت تعالی کاربرد دانش فنی و رعایت مقررات ملی ساختمان در کشور مؤثر باشد.

با تشکر و احترام

توصیه به همکاران محترم

در بخش‌های مختلفی از کتاب حاضر مطالبی با زمینه رنگ [] برای شناخت عمیق مطالب آیین‌نامه‌ای آورده شده است. این متون برای دانش‌آموزان علاقمند به فراگیری مطالب اضافی و اطلاعات بیشتر مناسب است و معیار ارزیابی پایانی نمی‌باشد. از طرفی چون شیوه‌ی ارزشیابی پایانی درس حاضر بر منوال دوگانه‌ی جزوه‌ی باز و جزوه‌ی بسته در نظر گرفته شده است، توجه شود که در مرحله‌ی جزوه‌ی بسته سؤالات مربوط به بخش انتقال حافظه در حین یادگیری و در مرحله‌ی جزوه‌ی باز و منبع آزاد سؤالات مربوط به بخش ارزیابی و قیاس و استدراک و نتیجه‌گیری از مطالب مطرح شود و بیشتر جنبه‌ی کنترل توان خلاقیت و کارشناسی مد نظر قرار گیرد و کتاب حاضر به عنوان مرجع کمکی در حین کارهای اجرایی محسوب شود.

فصول مربوط به مباحث مصالح ساختمانی، ساختمان‌های بتن مسلح و ساختمان‌های فولادی در ویرایش جدید کتاب حذف شده و مطالب به دیگر کتاب‌های مرتبط درسی رشته‌ی ساختمان منتقل شده است.

با تشکر و احترام